

Het Kustersluik

Heemkundevereniging Sprang-Capelle

Jaargang 18
2024

Redactieadres: Schoolstraat 20, 5161 ZD Sprang-Capelle, tel. 0416-312210

Redactieleden: Piet Pruijssers, Dieter Verbeek, Rien Visser, Netty Waarts

no. 4
november

Van de redactie

Voor u ligt weer een nieuw Kustersluik, boordevol nieuws uit onze vereniging. We hebben een heel actieve vereniging, maar niet elke activiteit is succesvol. Zo ging de aangekondigde grote excursie naar Antwerpen niet door. Maar er is een alternatief bedacht. Lees het nieuws van de bestuurstafel.

Na de zomervakantie zijn alle activiteiten weer opgestart, en dat is te lezen in de verslagen. Tijdens de Open Monumentendag was het volop nostalgie. De Halvezolenspoorlijn werd weer

even tot leven geroepen. En dat is te lezen in een verslag.

Ook werd een ouderwetse staking weer tot leven geroepen tijdens de lezing van Nol Kleijngeld. Mocht u die lezing gemist hebben, dan wordt u in het verslag bijgepraat.

En het blijft altijd genieten als Henny Rijkers op haar praatstoel zit. Trouwens is het lezen van haar verhaal een mooie oefening om u het Sprang-Capelense dialect eigen te maken.

Geniet ook van het mooie verslag dat Ad Wagemakers gemaakt heeft van de drie attentiestenen in ons dorp. Waag daar eens een wandeling of een fietstochtje aan om die stenen te zoeken.

Kortom: weer genoeg te lezen over allerlei activiteiten in onze vereniging.

Rien Visser

Van de bestuurstafel

Inmiddels is breed bekend dat de grote excursie ook dit jaar - evenals in 2023 - niet doorgedaan is wegens gebrek aan belangstelling. Dat heeft er inmiddels toe geleid dat we de activiteit, die jaarlijks plaatsvond, vervangen hebben door een kleine excursie, zodat we in 2025 twee kleine excursies zullen organiseren. Tegelijk met Het Kustersluik zal het activiteitenprogramma over 2025 uitgebracht worden.

Sinds het vorige Kustersluik is het bestuur tweemaal bij elkaar geweest en zijn diverse onderwerpen behandeld. Er is ook overleg geweest met de beide andere heemkundekringen in de gemeente Waalwijk om zoveel mogelijk onderwerpen af te stemmen. Naast de bestuursactiviteiten hebben ook de redacties van Het Kustersluik, Bruggeske en veel werkgroepen actief bijgedragen aan de ontwikkeling van de vereniging.

Een van de activiteiten die de aandacht vraagt, is de viering van 80 jaar bevrijding in mei 2025. Een werkgroep wil veel activiteiten organiseren. Er worden een aantal basisscholen bij betrokken. Hiermee wordt het herdenken van de bevrijding levendig gehouden. Er zijn activiteiten die gerelateerd zijn aan de oorlog verdeeld over de gemeente. Tevens wordt er een expositie gehouden in Zidewinde. Om dit allemaal te realiseren hebben we op een aantal plaatsen subsidie aangevraagd. De uitkomsten hiervan zijn nog ongewis, en afhankelijk van de uitkomsten moeten de initiatieven aangepast worden. Daarom willen we ook een beroep gaan doen op het bedrijfsleven in Sprang-Capelle met de mogelijkheid om hiervoor via een donateurschap geld te schenken voor deze 80-jarige

bevrijdingsherdenking. De eerste stappen hiertoe zijn gezet en binnenkort komt hier meer informatie over. Natuurlijk kunnen onze leden ook dit doel ondersteunen door een geldelijke bijdrage naar onze heemkundevereniging over te maken onder vermelding van '80-jarige bevrijding'. Uiteraard zal de vereniging zelf ook een budget vrijmaken voor deze belangrijke activiteit in 2025.

Heemkunde of erfgoed kent vele vormen. Waarbij communicatie een belangrijk onderdeel is. We zien dat bij de films die vanuit de vereniging toegankelijk gemaakt worden via onze website of het YouTube kanaal. Hierbij zijn de geplaatste verhalen met het interview met slager De Jong zeer veel bekeken.

In diezelfde sfeer wordt er binnenkort bij Omroep Brabant vanaf 31 oktober gedurende 8 weken een programma uitgezonden met als titel 'Kluizen van Brabant' waarin in elke aflevering een ander onderwerp behandeld wordt dat raakt aan de heemkunde van de provincie Brabant.

Binnenkort vindt ook de jaarlijkse vrijwilligersavond weer plaats waarop alle vrijwilligers samenkomen en een aantal gezellige dingen doen.

Het bestuur is nu bezig met het jaar 2025 en met alles wat nodig is om dit geruisloos te laten verlopen. Bijvoorbeeld de begroting opstellen. Natuurlijk steunen we daarbij op onze vrijwilligers, want zonder vrijwilligers zou er geen vereniging zijn, of op zijn minst zou deze er heel anders uitzien. Daarom aarzel niet om u aan te melden als u het leuk vindt om als vrijwilliger binnen onze vereniging actief te zijn.

Het jaar 2024 is inmiddels al weer vergevorderd. Dat betekent ook dat de jaarwisseling zich binnen een aantal weken aandient. Als bestuur staan we weer klaar om ook van 2025 een mooi verenigingsjaar voor u te maken.

Wim Konings

Nieuwe leden van onze vereniging

In de afgelopen periode hebben zich weer tien mensen aangemeld als lid van onze vereniging. Hartelijk welkom.

De heer H.J. Verduijn, Kaatsheuvel

de heer C. van Oversteeg, Waalwijk

De heer E.J.G. van Loenen, Engelen

de heer J. van der Welle, Alblasterdam

Mevrouw H. van der Snepscheut-van Dongen, Waalwijk

De heer A.P. Spuijbroek, Sprang-Capelle

de heer R. Veenstra, Sprang-Capelle

De heer L.P. Heurter, Zoetermeer

de heer G.J. van der Velden, Sprang-Capelle

De heer J. Brokken, Sprang-Capelle

Rechtvaardigen onder de volkeren

'Rechtvaardigen onder de Volkeren, Nederlanders met een Yad Vashem-onderscheiding voor hulp aan joden' (Uitgave 2005, uitgeverij L.J. Veen).

Dit boek is door ons lid mevrouw Tonnie de Geus-Brouwers, wonende in Waspik, geschonken aan onze heemkundevereniging. Piet Pruijssers, schrijver van het boek 'Joodse onderduikers en moedige mensen in Sprang-Capelle', heeft dit unieke naslagwerk tijdens een lezing bij de heemkundekring in Waspik van haar ontvangen. Dit boekwerk is gericht op de Nederlanders die geprobeerd hebben Joden in de Tweede Wereldoorlog te beschermen tegen de nazi's. Sinds begin jaren zestig konden zij die Joden in bescherming hadden genomen in aanmerking komen voor erkenning als 'Rechtvaardige onder de Volkeren'. Dit is de hoogste Israëli-sche onderscheiding voor niet-Joden die tijdens de Holocaust hun leven waagden om Joden te redden.

Dit zeer omvangrijke boek, 1119(!) pagina's, bevat in alfabetische volgorde de namen van deze mannen en vrouwen, gevolgd door eenvoudige, korte persoonlijke geschiedenissen. Het betreft onderduikgevers die tot eind 2002 een onderscheiding hebben ontvangen.

Wij zijn mevrouw De Geus-Brouwers zeer dankbaar voor dit bijzondere boek.

Piet Pruijssers

Rechtvaardigen
onder de Volkeren
Nederlanders met een
YAD VASHEM-
onderscheiding
voor hulp aan joden

Verslag van de Open Monumentendag op 14 september 2024

Wat een nostalgie op die mooie zaterdagmorgen bij het voormalige station van Waalwijk. Heel wat passagiers willen weer eens met de trein over de Halvezolenlijn naar Waspik. Maar het is allemaal schijn, de werkelijkheid is wel even iets anders. Er is in Waalwijk geen stationsgebouw meer, alleen staat er op die plek een mooi beeld van een moeder met kind. Zij nemen afscheid van vader die met de trein naar Den Bosch vertrekt. En de trein is vervangen door een mooi neptreintje: de Hank-o-Mobiel. Veel 'reizigers' worden teleurgesteld; er kunnen maar 22 passagiers mee met deze unieke rit.

Het is Open Monumentendag met als thema 'Verbinding'. De heemkundeverenigingen uit Sprang-Capelle, Waalwijk en Waspik hebben dat heel concreet gemaakt door de oude spoorlijn uit 1886 weer voor een dag in leven te roepen. Om 10.00 uur vertrekken er 'treintjes' uit Waspik en Waalwijk en om 14.00 zal dat nog een keer herhaald worden. Maar voor de trein zich in beweging zet, is er een kort officieel moment. Wethouder Klerkx uit Waalwijk spreekt zijn waardering uit voor dit initiatief. En wenst de reizigers een goede trip. Ook een vertegenwoordiger van Brabants Heem spreekt zijn waardering uit voor de invulling van het thema. Maar hij komt niet met lege handen. Hij overhandigt de heemkundeverenigingen een cheque

van € 500,00. Hiermee kunnen de verenigingen vast en zeker een deel van een volgend initiatief bekostigen.

Maar 'de stoomfluit' laat zich horen en we gaan op weg richting de stop bij het vroegere station Kaatsheuvel-Vrijhoeve. Daar staan vertegenwoordigers van de heemkundevereniging ons op te wachten voor een korte pauze. In een tent is informatie te lezen over de spoorlijn. In 1950 stopte het personenvervoer. De personenauto en de bus pikten alle potentiële treinpassagiers af. Tot 1972 was er nog wel een goederentrein die regelmatig op het traject lage Zwaluwe-'s-Hertogenbosch reed. Maar dat ging ook over.

De 'stoomfluit' laat zich weer horen en we vervolgen onze reis naar Waspik. Ondertussen zijn we de treintjes gepasseerd die in Waspik gestart zijn op weg naar Waalwijk.

We voelen ons voorname gasten als we in Waspik opgevangen worden door de leden van de heemkundekring van Waspik. Daar staat ook een tent met de nodige informatie over het verdwenen stationsgebouw.

Dan gaan we weer terug.

Onderweg krijgen de treinpassagiers informatie over wat er allemaal te zien is in de omgeving van de spoorlijn. Drie leden van onze vereniging, Gerrit Haverhals, Piet Pruijssers en Rien Visser, vermaken de mensen met heemkundige verhalen.

Want er is genoeg te vertellen.

Wist u dat de bruggen in Waalwijk die de Halvezolenlijn verbinden met de zuidelijk gelegen wijk mooie namen hebben? Ga maar eens op zoek naar de Nonnekesbrug en de Zwikker.

De Sprangse Duinen, Landgoed Driessen, het Slagenlandschap, de papieren zolderkes, het voedselbos, de Veste, het komt allemaal aanbod. Wat een geslaagde dag!

Je zou bijna zeggen: voor herhaling vatbaar.

Rien Visser

In gesprek met Rien Visser

Deze keer fietsen we weer naar Sprang, naar de Mesdaglaan, om in gesprek te gaan met Rien Visser, een bekend persoon in de heemkundevereniging.

Geboren in Werkendam of eigenlijk in een gehucht tussen Werkendam en Sleeuwijk dat in je paspoort keurig wordt vermeld als: De Werken en Sleeuwijk c.a. Vooral die c.a. (wat 'en omstreken' betekend) maakt het interessant en dat voor een stuk dijk.

Na de lagere school naar de mulo aan De Tol en de kweekschool in Gorinchem, en als je uit een kleinere plaats komt, moet je voor elke school verder weg, heel wat kilometers fietsen.

En dan mag je voor de klas, begonnen in Hardinxveld-Giessendam, wel doorstuderen natuurlijk op woensdag en op zaterdag voor de akten wiskunde. Na vier jaar naar de Calvijn mavo om daar de jongelui wiskunde bij te brengen, een mooi vak. Met veel plezier gedaan.

Inmiddels getrouwd met Riny en twee kinderen rijker, kwam er een nieuwe uitdaging voorbij: het Willem van Oranje College in Waalwijk. Het was ondertussen 1974. Een huis gevonden in Sprang-Capelle

waar nog twee kinderen geboren zijn. Op 't Willem bleef het niet alleen bij wiskundeleraar, maar ook conector en nog andere bestuurlijke taken, waardoor het voor de klas staan steeds meer verdween. In 2002 met pensioen gegaan.

Hobby's genoeg, één daarvan is de natuur. Altijd al belangstelling gehad voor de natuur. Aan de rand van de Biesbosch opgegroeid, vader werkte ook in de Biesbosch, en daar ligt zijn hart en mag hij er ook graag vertoeven. Wie daar ook een keer van wil genieten, wil hij vast wel een rondleiding geven. Als natuurgids geeft Rien ook rondleidingen in de Loonse en Drunense Duinen, heerlijk om de mensen te laten zien wat er om het hoekje van de deur te zien en te beleven valt. Zelf heb ik daar met de P.C.O.B. al een aantal keren van mogen genieten; waar je achteloos aan voorbij loopt, zie je daarna met andere ogen.

Scouting Jan de Rooij was op zoek naar een bestuurslid; 12 jaar met plezier gedaan. Daarna was een ander aan de beurt. Nog steeds heeft hij er goede achterburen aan. Reuring op zaterdag en oog voor alles wat groeit en bloeit. Heb je als 'buren' wat nodig van elkaar, weet je elkaar te vinden in goede harmonie.

Kerk 'De Brug' is voor jullie beiden een belangrijke ontmoetingsplaats waar omzien naar elkaar heel belangrijk is en waar je graag je steentje aan bijdraagt. Volgens mij heb ik je daar ook in een koor (De Cantorij) horen zingen.

Rond 't jaar 2000 was de heemkundevereniging een bescheiden vereniging met allemaal zeer serieuze mensen in het bestuur. Notaris Knoop vroeg hem in het bestuur zitting te nemen om zo zijn

steentje bij te dragen aan de heemkundevereniging. Na twee jaar voorzitter geworden en dat is hij tien jaar geweest. Dan is het weer heel verfrissend om een ander de kans te geven, met andere inbreng en inzicht. Veel heeft de vereniging te danken aan Piet Konings, die met zijn boeken wel de vereniging heeft laten groeien. Enthousiast en onvermoeibaar wist hij gesprekken, foto's, verhalen en materiaal tot prachtige boeken om te toveren.

Ook is toen het idee ontstaan om een eigen clubblad te maken. Want het heemkundeblad 'Bruggeske' was alleen voor heemkundig nieuws, en we hadden ook verenigingsnieuws te melden. Zo kwam Het Kostenluik tot stand, waar hij in de redactie zit en nog steeds stukjes schrijft. We zijn inmiddels 18 jaar verder en omarmen nog steeds Het Kostenluik, blijven zo op de hoogte van het wel en wee.

De heemkundevereniging is een actieve vereniging, het is fijn om daar energie in te stoppen, zouden meer mensen moeten doen! 600 leden en met pijn en moeite is er een bestuur bij elkaar te krijgen. Daar snap je toch niks van, je hoeft geen professor te zijn om mee te helpen besturen. Gewoon hart voor de club, want er moet nu eenmaal bestuurd worden om alles draaiende te houden.

Dank je wel dat jij er nog steeds je energie in wilt stoppen, samen met de andere enthousiastelingen, gelukkig zijn die er ook. Geniet van de fijne dingen, de natuur en de familie en dank je wel voor dit gesprek.

Marry Molenaar

Verlag van de lezing op 14 oktober 2024 over 'De staking bij schoenfabriek Van Schijndel in 1910' door Nol Kleijngeld

Op maandag 14 oktober 2024 worden we, in verband met afwezigheid van de voorzitter, welkom geheten door secretaris Joep Huijbregts. Zo'n 85 belangstellenden zijn aanwezig om Nol Kleijngeld te horen vertellen over de staking bij Stoomschoenenfabriek Van Schijndel in Waalwijk in 1910.

In het begin van de twintigste eeuw gaat het 'hard tegen hard' tussen werkgevers en werknemers in de Waalwijkse schoenindustrie. Vandaar de titel van de presentatie.

Nol Kleijngeld vindt het ook bijzonder om dit verhaal in Sprang-Capelle te houden, omdat een belangrijke oorzaak van het conflict mede wordt veroorzaakt door de bemoeienis van de pastoor en een jonge kapelaan. Daarom vereist dat iets meer toelichting in ons dorp over de machtsverhoudingen en de relatie met de rooms-katholieke geestelijken in die tijd.

In mei 1910 komt er een oproep van de Nederlandse Rooms Katholieke Lederarbeiderbeweging (NRKLAB), om lid te worden van deze vakbond. Organiseer u!

En die oproep heeft succes want 35 van de 54 meisjes die werken in de fabriek van Antoon van Schijndel sluiten zich aan bij de bond.

Antoon van Schijndel, de directeur van de door hem in 1873 begonnen schoenenfabriek, vindt dit maar niks.

Hij richt zijn giftige pijlen dan ook op de geestelijk adviseur van de bond, de jonge kapelaan Carolus de Wijs.

Van Schijndel vindt de aanwezigheid van kapelaan De Wijs provocerend. En zegt tegen de kapelaan: 'Je kunt ervan op aan dat de leden van de Bond hier nooit opslag zullen krijgen!'

Om de socialistische beweging de wind uit de zeilen te nemen steunde de kerk deze rooms-katholieke arbeidersbeweging.

Ook de bisschop bemoeit zich ermee en vraagt de NRKLAB voorzichtig te zijn met een staking.

In verband met het conflict naar aanleiding van klachten bij Van Schijndel wordt er vervolgens bemiddeld door een commissie van werkgevers en

werknemers. Met als resultaat twee aparte verklaringen. De staking is dan in eerste instantie van de baan. Maar dan barst de bom. Op 24 augustus 1910 krijgt een stikster een boete van vijftien cent omdat ze een glas water van een collega heeft gedronken.

Een jonge vrouw, Anna Bergmans, die ook werkt bij Van Schijndel, pikt dit gedrag van haar baas niet en uit protest tegen deze onredelijke boete stapte ze samen met enkele meisjes op. Bijna de helft van het personeel gaat in staking.

Personeelsleden die ook protesteren, worden ontslagen en actief wervend worden nieuwe medewerkers aangenomen. De bond en Van Schijndel staan lijnrecht tegenover elkaar. Er worden pogingen gedaan om tot een gesprek te komen. Waarbij de arbeiders worden vertegenwoordigd door Kees Roestenberg, een fabrikant uit Kaatsheuvel, Van Rijsewijk van de landelijke bond enAnna Bergmans. U begrijpt, Antoon van Schijndel weigert een gesprek met Anna erbij.

Waalwijk is verdeeld in twee kampen. De werkgevers en werkwillige arbeiders aan de ene kant en de katholieke arbeiders en de bond aan de andere kant.

Medio september 1910 worden zogenaamde stakingsbrekers ingezet die wel komen werken. Deze werknemers komen voornamelijk uit Sprang-Capelle en Besoijen. Zij zijn van het protestantse geloof waardoor zij niet onder invloed staan van de rooms-katholieke geestelijken. Er volgen grote, openbare protestbijeenkomsten in het centrum van Waalwijk met zo'n 800 mensen.

Het volk keert zich ook tegen de politiemannen die de orde moeten bewaken. Er zijn volop relletjes, er wordt met stenen gegooid naar de politie. De burgemeester vaardigt snel een samscholingsverbod uit.

Opmerkelijk is ook de positie van de kranten. De kranten kiezen nadrukkelijk partij. 'De Maasbode', een van de grote katholieke kranten, kiest in navolging van de geestelijken voor de arbeiders en de lokaal bekende 'Echo van het Zuiden' kiest nadrukkelijk voor de werkgevers. Daar komen voor hen tenslotte de advertentie-inkomsten vandaan. En de directeur, Antoon Thielen, begeeft zich daarom ook in de kringen

van de ondernemersverenigingen in Waalwijk. Toch verschijnen er ook 'prachtige' gedichten in de Echo pro de arbeidersbond en tegen de werkgevers.

Uiteindelijk heeft het inbrengen van stakingsbrekers/onderkruipers succes en de Bond verliest. In oktober 1910 zijn er 37 stakingsbrekers aan het werk. Van Schijndel houdt stand en wil alleen maar met de landelijke bond praten. De staking is echter nooit echt beëindigd.

Het ging hier overigens niet om de destijds bekende winkelnering. Die was in die periode zo goed als verdwenen in Waalwijk en vond vooral nog plaats bij de kleinere fabriekjes en in de omliggende plaatsen.

Deze lezing gaf een goed inzicht in de sociale verhoudingen in het begin van de 20e eeuw.

Werken in een schoenfabriek is in die tijd geen pretje. De lonen zijn te laag om van rond te komen, de arbeiders zijn onderworpen aan een nogal willekeurig systeem van belonen en straffen door middel van boetes. Mannen verdienen ruim 9 gulden per week; meisjes 3,85 gulden. Van maandag tot en met zaterdag wordt er tien en een half uur gewerkt per dag! Wie te laat komt, te vroeg weggaat, materialen verspilt of te veel praat, betaalt een dubbeltje tot een kwartje boete. Als de huur is betaald en er brood en aardappelen zijn gekocht, is het elke week een spannende vraag of er nog geld over is voor zaken die nodig zijn om een eenvoudig leven te kunnen leiden. De meeste Waalwijkers in 1910 zijn arm op een manier die we tegenwoordig niet meer kennen.

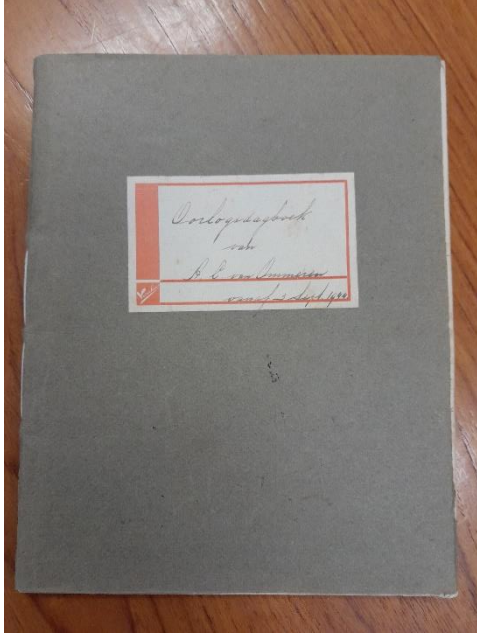
Het is geen wonder dat de arbeiders in opstand zijn gekomen. De staking liep op niets uit en de stakers vonden in de loop van de tijd ander werk.

Wij kunnen terugzien op een indrukwekkende lezing van een enthousiaste en gedreven voormalige geschiedenisleraar en een op ondernemers nog immer trotse, gepensioneerde Waalwijkse burgemeester!

Piet Pruijssers

Nieuwe aanwinsten

Afgelopen periode hebben we best veel nieuwe aanwinsten binnengekregen, waaronder enkele echte pareltjes.

Zo kregen we van Wilhelmina de Laat het originele oorlogsdagboek van A.C. van Ommeren vanaf september 1944 tot 28 mei 1945. We hadden het eerder al in bruikleen (zie ook Bruggeske 1990).

Het zal een mooie plek krijgen in 'Ons Heem'.

Verder ontvingen we van de 91-jarige Jenny Schoondermark een jurk van parachutestof, gemaakt van een parachute die Engelse soldaten gebruikten toen hun vliegtuig werd neergeschoten. Deze schenking was erg bijzonder en werd door verschillende media opgepikt. Er verscheen zelfs een artikel in het 'Brabants Dagblad'. De jurk heeft inmiddels een mooie plek gekregen in 'Ons Heem'.

Van Francien van Galen ontvingen we een aantal items die met de Tweede Wereldoorlog te maken hebben. O.a. bonnen uit die tijd en geld dat tijdens de bezetting werd gebruikt.

Van Hans Bakkenist kregen we een aantal topografische

kaarten van Sprang-Capelle uit 1934.

Dick Vos heeft een verzameling kranten geschonken over de mond- en klauwzeer die Sprang-Capelle teisterde in 2001. Verder ook nog artikelen en brochures over de herindeling van Sprang-Capelle met de gemeente Waalwijk. Ten slotte ook nog een aantal luchtfoto's.

Van Ina de Jong mochten we foto's en infomateriaal ontvangen over de 'Rozenknopjes'.

Elly Anne Wittebol schonk ons een aantal fotoalbums van de vroegere kinderopvang Bibelebons en Kruimeltje. Deze foto's geven een mooi beeld over de periode dat deze opvang bestond. De gevers bedanken we van harte.

Ben Spijkers

In memoriam

Sinds het vorige Kosterluik is onderstaand lid van onze vereniging overleden:

Mevrouw A.H.J. Waarts, Waalwijk.

Film online

Het is fantastisch om te constateren dat de films online goed worden bekeken, en dat mede daardoor het aantal bezoekers van de website van onze heemkundevereniging vanaf januari dit jaar is gestegen tot meer dan 11.000.

Bijzonder is ook dat film nummer 69, het interview met slager Henk de Jong, inmiddels al meer dan 24000 keer is bekeken op YouTube. En dat over een periode van 3 maanden.

De laatst geplaatste film met nummer 8 is de tiende in de rij en gaat over de kerkgeschiedenis in ons dorp, namelijk: **Het verhaal over Geloof en Bijgeloof en over het grote gat dat 300 jaar in de kerktoren van Sprang bleef zitten.**

Teun Vos vertelt over de oorzaak van het grote gat, dat in 1612 ontstond in de zuidwesthoek van de kerktoren. Het bleek onmogelijk het gat te dichten. De kerk was pas twee jaar eerder van katholiek naar

protestants bezit veranderd en daarom vertelden de katholieken dat Maria door dat gat was vertrokken en de duivel erin was gevlogen.

Pas in 1910 lukte het om de toren weer in orde te maken. De reden dat het nu wel lukte, is bijzonder. Teun Vos laat de breuklijnen in de toren zien die nu nog aanwezig zijn.

Verder vertelt Teun Vos over de betekenis van het grote in 2006 aangebrachte glas-in-loodraam, dat is gemaakt door de Vlaamse glazenier Huub H.J. Kurvers.

OPROEP-OPROEP-OPROEP aan alle leden en lezers:

Vermoedelijk liggen er nog veel filmrollen (super 8, 16 mm en dv-tapes) bij onze leden en lezers op zolders en in kasten. Films met beelden die tonen hoe het leven was in Sprang-Capelle. Beelden van bijzondere gebeurtenissen en oude filmbeelden. In 'Ons Heem' beoordelen en bewaren we deze films. Tijdens de openingsuren op donderdagmiddag nemen we ze graag in ontvangst.

Leo de Jong

Attentiestenen

Namens de werkgroep 'Waalwijk 100 jaar samen', de heemkundekring Op 't Goede Spoor, de Heemkundevereniging Sprang-Capelle en de heemkundekring De Erstelinghe uit Waalwijk heeft de burgemeester van de gemeente Waalwijk op 23 mei 2024 de eerste steen in Waspik onthuld.

Het doel van deze attentiestenen is bezoekers te wijzen op het verdwenen erfgoed. Erfgoed is wat we graag aan onze (klein)kinderen doorgeven. De stenen liggen in de nabijheid van de objecten.

Er zijn 24 tegels aangekocht en deze zijn geplaatst in Baardwijk (4), Besoijen (4), Sprang-Capelle (3), Waalwijk (9) en Waspik (4).

Wat de keuze betreft, is gekozen voor gebouwen op sociaal-cultureel gebied; dit in samenwerking met de heemkundekring of vereniging van bovengenoemde plaatsen.

In Sprang-Capelle heb ik deze tegels opgezocht en gefotografeerd.

CAPELLE RAADHUIS CAPELLE

Het raadhuis van de gemeente Capelle is gebouwd in 1879 en heeft dienst gedaan tot 1923. Door samenvoeging van de drie dorpen verloor het gebouw zijn functie. Door inwoners is het pand gekocht voor een functie voor de inwoners van Capelle.

In WO II werd het gebouw getroffen door een V1.

**VRIJHOEVE
CHRISTELIJKE ULO**

De bouw van de Christelijke ULO begon in 1958. De school heeft bestaan tot 1992. In 1978 werd na de uitbreiding van de school de naam aangepast naar 'Ichthus S.G. voor Mavo en L.N.H.O.'. Het logo is een ichthusteken. In 1992 is het gebouw gesloten en afgebroken. Daar zijn toen woningen gebouwd.

**SPRANG
KASTEEL BOSCHHUIZEN**

Rond 1320 werd het kasteel gebouwd. 400 jaar bewoonde de familie Van der Duin het kasteel als 'Heren van Sprang'. Afgebroken werd het in 1790. Tijdens de bouw van de huizen aan de Eikenlaan werd aan de Molenstraat de slotgracht gevonden met een houten roeiboot.

Een van onze leden, Hans Bakkenist, heeft hier veel onderzoek naar gedaan. Het is dan ook naast Zuidewijn een markante plaats in ons heemkundegebied. Het project werd mede mogelijk gemaakt door een financiële ondersteuning van 'Platform Langstraat'.

Ad Wagemakers

Veul veranderd

Wè is ur toch veul veranderd dur de jaore hêên, 't word er ammel nie beeter op, waar moet 't toch naor toe?

Ik gôï nor de 80 en dan denk ik, zeker in deze tèèd, dikkels ôñ vroeger.

Tegeswôðrig maag bekaanst niks meer. Wij han vroeger allemaol unne scheld- of bijnaom, we wiesse gewôðn nie beter.

Niemand wier daor wèrum of koud van. We ginge dur dikkels nog groëts op ook.

Tegeswôðrig maagde dè nie meer zegge want dan krèède gelèèk unnen advocaot ôñ de deur.

Nog zoiets raors..... wij ginge vroeger brèème plukken, echt waar, emmers en pannen vol, thuis waren ze er gemènljik hééél erg blij meej.

Zeker oons Oma, die maðkte der de lekkerste sjem van en brèèmesap vur over de vanniljepudding die ze mðkte.

Hil "de Stèènd" ging brèème en wè denke jullie van kroote gaôn raope in de haai?

Wij kreege gewôðn unne graote jute zak meej en dan vlug dieje zak vol zien te krèège want dan mochten we pas gaôn speule.

Wè ies dè toch allemaol veraanderd, es ge nou gaô brèème of kroote raope kande un verbaol krèège zo grôôt es mèrege d'n heêlen dag.

Meschien dè ge nog wel ies dun bak in kan draaien.

Es ge iemand zunne nek omdraait of bezope achter ut stuur krùipt, krèède dikkels minder straf.

En al dè gezaonik over ut miljeu... es de weind ùit 't ôoste komt krèège wij alle brùnkôôl-lucht út Dùitslaand over oons hinne.

Ik heb meejelijke meej de jeugd van tiggewôôrig, wij han ut in oonze tèèd wel èrum en een zeuven-dehaandse fiets. Mer we han gin idee van wè-tur nou, nou we zoo oud zèn, allemoal nog mee moete moake.

Hartelijke groeten hôr,

Henny Rijkers

Oma's fototrommel

De foto die in het vorige Kustersluik geplaatst was van een heer van middelbare leeftijd uit de jaren 30 heeft helaas geen enkele reactie opgeleverd.

De nieuwe foto komt van de heer Kees de Jong en hij vraagt aan ons wie deze twee jongens zijn die er-

gens op een galerij staan. De galerij doet mij denken aan de flat naast het vroegere bejaardentehuis 'Achter de Hoven'. De foto is genomen in de jaren 60/70. Wie kent deze jongemannen en heeft er ook namen bij?

Dit kunt u doorgeven aan Dieter Verbeek (pl.verbeek@ziggo.nl of tel 06-27346249).

Kijk regelmatig op de vernieuwde website van de Heemkundevereniging Sprang-Capelle: www.heemkundesprangcapelle.nl

Website

Sinds november 2022 is onze website een belangrijk onderdeel van onze communicatie met de leden van onze heemkundevereniging en andere belangstellenden. Tot nu is onze website ruim 22500 keer bekeken.

90% door inwoners van Nederland, ruim 4% door inwoners uit de Verenigde Staten en bijna 6% door inwoners van 54 andere landen, verdeeld over de gehele wereld. Allemaal belangstellenden naar het wel en wee van Sprang-Capelle.

De website wordt op professionele wijze beheerd door Joep Huijbregts, naast bestuurslid, ook onze webmaster.

**De redactie van Het Kustersluik wenst
u fijne feestdagen
toe!**

